

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціологія гендеру

для студентів

галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки"
напрямок 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Олена ВІЛКОВА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

Розробник: Олена ВІЛКОВА, к.соц.н., доцентка, доцентка кафедри галузевої соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри галузевої соціології

(підпис)

(Ольга БЕЗРУКОВА)

(прізвище та ініціали)

Протокол № 14 від 29 08 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від 29 липня 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування системи знань зі спеціальної соціологічної теорії - соціології гендеру, формування навичок застосування гендерного аналізу до виявлення гендерних особливостей соціальних зв'язків в суспільстві, економічному, політичному, медійному просторі.

2. Дисципліна передбачає знання теоретичних основ соціології, основних методів здійснення соціального аналізу.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Соціальні трансформації, що характеризують сучасне українське суспільство, інтеграція України в європейське співтовариство та освітній простір, окрім іншого, вимагають вміння об'єктивно та неупереджено здійснювати соціологічний аналіз з урахуванням гендерного компоненту. Тож дисципліна соціологія гендеру спрямована на засвоєння студентами сучасних теорій соціології гендеру, можливостей і особливостей гендерного аналізу у виявленні ключових соціальних проблем в різних сферах життєдіяльності соціуму.

4. Завдання (навчальні цілі):

- оволодіння змістом основних категорій соціології гендеру;
- опанування специфіки гендерного аналізу;
- вміння визначати основні показники характеру гендерної стратифікації;
- знання стратегії гендерної політики держави.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології. (СК01).
- Здатність визначати теоретико-методологічні засади й формулювати ключові результати досліджень окремих галузей соціологічного знання (СК09).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати особливості та тенденції розвитку гендерної теорії	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ КР	10
1.2	Знати стратегії реалізації міжнародної та української гендерної політики	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ КР	10
2.1	Застосовувати гендерний аналіз для вина значення основних соціальних тенденцій та проблем	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ, практичні завдання, КР	20
2.2	Визначати гендерні проблеми в основних сферах суспільного життя	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Підготовка презентації, практичні завдання, КР	30
2.3	Враховувати специфіку різних форм гендерної політики для застосування її елементів в науковому аналізі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, КР	10
2.4	Об'єктивно оцінювати наслідки реалізації гендерної політики в українському соціумі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, КР	15
3.1	Комунікувати з респондентами та колегами на засадах гендерної культури та толерантності	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ	5

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4.	3.1
Програмні результати навчання (назва) Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності. (PH01)	+	+	+	+	+		
Застосовувати інструментарій соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя (PH13)		+	+	+		+	+
Застосовувати теоретичні підходи та соціологічний інструментарій для аналізу комунікаційних процесів у сучасному суспільстві та вирішення проблем координації взаємодії соціальних груп українського суспільства (PH17)	+	+	+		+	+	

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Доповіді з тем, участь у груповій дискусії 1-10, PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1., PH2.2 PH 2.3, PH 2.4, PH 3.1– 5 балів/2 бали за кожну доповідь, загалом **50 балів/30 балів**
2. Кр 1 з тем 1 -5, PH 1.2, PH 2.1– **12 балів/6 балів**
3. Підготовка презентацій з тем 7, 8, 9, 10, PH 2.1, PH 2.2 PH 2.3, PH 2.4– 5 балів/3 бали за одну презентацію, загалом **20 балів/12 балів**
4. Кр 2 з теми 6-10, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4– **12 балів/8 балів**
5. Написання есе з тем 3, 4, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4- **6 балів/4 бали** (2 есе по 3 максимальні або 2 мінімальні бали за кожне)

- підсумкове оцінювання: у формі заліку. Залік виставляється за підсумком балів, отриманих за семестр.

- умови отримання заліку:

Для студентів, які набрали сумарно за модулі меншу кількість балів за *критично-розрахунковий мінімум – 60 балів*, для одержання заліку обов'язковим є підготовка презентацій, написання есе з пропущених тем.

7.2 Організація оцінювання:

1. Доповіді з тем, участь у групових дискусіях 1-10, PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1., PH2.2 PH 2.3, PH 2.4,PH 3.1– протягом семестру
2. Кр 1 з тем 1 -5, PH 1.2, PH 2.1 – після вивчення теми 5
3. Підготовка презентацій з тем 7, 8, 9, 10, PH 2.1, PH 2.2 PH 2.3, PH 2.
4. Кр 2 з теми 6-10, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4 – після вивчення теми 10
5. Написання есе з тем 3, 4, PH 2.1, PH 2.2 ,PH 2.3,PH2.4

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Науково-методологічні та теоретичні основи соціології гендеру				
1.	Теоретичні та соціально-політичні засади становлення гендерної теорії	2	4	7
2.	Усвідомлення проблеми гендерної нерівності та основні «хвилі» масового жіночого руху за рівність статей	2	2	-
3.	Постмодернізм та гендерні теорії останньої чверті ХХ ст. - першої чверті ХХІ ст.	2	4	14
4.	Маскулінність та «чоловічі» дослідження в ракурсі соціології	2	2	7
5.	Транснаціональний та інтерсекціональний аналіз як сучасна методологія гендерного аналізу.	2	2	-
	<i>контрольна робота 1</i>		2	
2. Гендерна стратифікація в основних сферах життєдіяльності суспільства				
6.	Гендерна сегрегація в економічній сфері	2	2	7
7.	Гендерний вимір політичної сфери	2	4	14
8.	Світова практика впровадження гендерної політики	2	2	7
9.	Моніторинг досягнення гендерної рівності: результати глобальних рейтингів	2	2	7
10.	Гендерна рівність очима українських громадян	2	2	7
	<i>контрольна робота 2</i>		2	
	ВСЬОГО	20	30	70

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Практичні заняття – 30 год.

Самостійна робота - 70 год.

9. Рекомендовані джерела

Основна: (Базова)

1. Введение в гендерные исследования- Ч. 1: Учебное пособие. /Под ред. И. Жеребкиной– Х: ХЦГИ,СПб:Алетейя, 2001. – С. 17-49., 147-173, 197-257.
2. Введение в гендерные исследования- Ч. 2. Хрестоматия. / Под ред. И. Жеребкиной– Х: ХЦГИ,СПб:Алетейя, 2001. – С. 13-92, 127-135, 136-163, 174-200, 235-257, 306-363, 649-670.
3. Роль жінок в українському суспільстві. Результати опитування. Режим доступу: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_women_032020_press.pdf
4. Global Gender Gap Report 2022. Режим доступу: https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf

Додаткова:

1. Arruzza, C., 2018. "From Women's Strikes to a New Class Movement: The Third Feminist Wave". In: Viewpoint Magazine. Режим доступу: <https://viewpointmag.com/2018/12/03/from-womens-strikes-to-a-new-class-movement-the-third-feminist-wave/>
2. Bryson V. Feminist Political Theory. - Creative Print & Design (Wales), Ebbw Vale., 2003.

3. Butler J. Gender Trouble. – Routlage, 1999.
4. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. М.,1994. 367 с.
5. Богачевська–Хом'як М. Білим по білому–Жінки в громадському житті України /Богачевська–Хом'як – К.:Либідь–256с.
6. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті Європейської стратегії України// Матеріали дослідження – Київ: Центр Разумкова, 2016. – 244 с.
7. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь. аналітичний звіт за результатами роботи шести фокус-груп за участю жінок – депутаток та кандидаток в депутати обласних, міських та районних рад /Скорик М.М. – К.: ТОВ «Ітем ЛІТД», 2014. – 64 с.
8. Сімона де Бовуар Друга стаття: Пер. з фр.: В 2 т. – К.: Основи, 1994. – Т. 1. – 390 с.; 1995. – Т. 2. – 392 с.
9. Susan Watkins Which feminisms? //New Left Review, 2018. Режим доступу: <https://newleftreview.org/issues/ii109>
10. Сучасне розуміння маскулінності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів і насильства щодо жінок. К., 2018. Режим доступу: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
11. Роль чоловіків у піклуванні та догляді за дітьми - результати опитування. К.,2020. Режим доступу: <https://ukraine.unfpa.org/uk/omnibusEU4GE>
12. Фуллбрук Э., Фуллбрук К. Секс и философия: переосмысление де Бовуар и Сартра. Гуманитарный центр, Харьков, 2014.